

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

Баранова В.Г. -

(підпис)

- ||_

2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності **6.030508 «Фінанси і кредит»**

на тему: **«Фінансова стійкість підприємства
(на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)»**

Виконавець:

студент факультету фінансів та банківської справи

Гогулінський Володимир Володимирович -

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Лапіна Ірина Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Сутність фінансової стійкості підприємства та її види.....	6
1.2. Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства.....	11
1.3. Підходи до оцінки рівня фінансової стійкості підприємства.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	25
2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад».....	25
2.2. Оцінка фінансового стану та основних показників діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад».....	39
2.3. Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «Телекарт-Прилад».....	37
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	47
3.1. Основні напрями покращення системи управління фінансовою стійкістю ТОВ «Телекарт-Прилад».....	47
3.2. Розробка економіко-математичної моделі прогнозування фінансової стійкості ТОВ «Телекарт-Прилад».....	58
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
ДОДАТКИ.....	72

ВСТУП

Актуальність теми. Фінансова стійкість підприємства є однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства, тому проводити аналіз стану фінансової стійкості будь-якого підприємства є нагальною необхідністю, адже за допомогою даного аналізу можна виявити сильні та слабкі позиції різних підприємств. Менеджери використовують ці дані для контролю за діяльністю підприємства, щоб не допустити можливого банкрутства. Кредитори пильно стежать за показниками фінансової стійкості, щоб впевнитись, що підприємство може провести оплату за своїми короткостроковими борговими зобов'язаннями, а також покрити свої фіксовані платежі доходами. Банки значною мірою будують свою кредитну політику, беручи до уваги стан фінансової стійкості підприємства. Фінансові експерти використовують ці показники для порівняння відносних переваг різних підприємств.

Виняткового значення набуває визначення кількісних і якісних величин, які б характеризували стабільність та надійність підприємства як партнера в ринкових відносинах, його здатність управляти фінансовими ресурсами для досягнення ефективної підприємницької діяльності. Тому важливим є обґрунтування методики визначення і управління фінансовою стійкістю підприємства, основних критеріїв та показників її оцінювання, встановлення місця даної оцінки в системі фінансового аналізу та фінансового менеджменту. Особливої уваги потребує виявлення закономірностей дії внутрішніх та зовнішніх факторів зміцнення фінансової стійкості вітчизняних підприємств. Отже, малодослідженим питанням залишається – саме за якими показниками фінансової стійкості можна найбільш повно та точно визначити рівень фінансової стійкості підприємства та приймати рішення щодо управління нею.

Питання аналізу та діагностики фінансової стійкості підприємств завжди були об'єктом вивчення науковців: Кривицька О.Р., Бланк І.О., Мельник М.В., Ковальов В.В., Волкова О.Н., Виноградов Г.Г., Богданівська Л.А., Родіонової В.М., Шеремет

А.Д., Грачов А.В., Абрютина М.С., Селезньова Н.Н., Іонова А.Ф., Ступка Н.М., Ізмайлова К.В., Гіляровська Л.Т., Вехорева А.О., Козаченко Г.В., Воронкова А.Е., Медяник В.Ю., Назарова В.В., Скляра Г.П., Педик О.О., Верзун А.О., Донченко Т.В., Русак Н.А., Крейніна М.Н., Ковальов В.В. та багато інших.

Метою даної кваліфікаційної роботи є дослідження управління фінансовою стійкістю підприємства та розробка рекомендацій щодо її покращення на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад».

Для реалізації поставленої мети в роботі визначаються наступні **завдання**:

- дослідити теоретично-методичні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства;
- провести дослідження основних методик аналізу фінансової стійкості підприємства;
- провести загальну характеристику та аналіз фінансової діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- провести аналіз показників фінансової стійкості підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- проаналізувати систему управління фінансовою стійкістю ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- розробити заходи щодо підвищення фінансової стійкості підприємства;
- спрогнозувати стан фінансової стійкості ТОВ «Телекарт-Прилад» на найближчі періоди.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовою стійкістю підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні аспекти управління фінансовою стійкістю ТОВ «Телекарт-Прилад» з метою визначення напрямків щодо їх покращення та вдосконалення.

Методами дослідження є діалектичний метод пізнання, який забезпечив вивчення фінансових відносин підприємств в їх розвитку, взаємозв'язку та взаємозалежності. В процесі дослідження використовувались прийоми аналізу та

синтезу, порівняльний і економічний аналіз, графічний метод, методи економіко-математичного моделювання. Обробка даних здійснювалася з використанням сучасних комп'ютерних технологій і програмного забезпечення.

Інформаційна база. Під час написання кваліфікаційної роботи в якості інформаційної бази використовувалась спеціальна економічна література, періодичні видання, навчально-методичні посібники, правові акти, фінансові звіти ТОВ «Телекарт-Прилад» за період з 2015 по 2018 роки, Інтернет ресурси.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій щодо вдосконалення механізму управління фінансовою стійкістю ТОВ «Телекарт-Прилад» та підвищення рівня його фінансової стійкості шляхом використання даних рекомендацій у діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

Отже, після аналізу теоретично-методичних аспектів фінансової стійкості підприємства у процесі господарювання можна зробити висновок, що фінансова стійкість є однією із найважливіших характеристик фінансового стану організації.

В першому розділі було розкрито сутність фінансової стійкості, яка свідчить про те що, фінансова стійкість є основним елементом загальної стійкості підприємств, і розглядається як стабільність фінансового стану, можливість виконувати зобов'язання перед кредиторами, бюджетом та власниками за рахунок збалансування власних фінансових ресурсів та позик.

Визначено, що існує багато видів фінансової стійкості, які залежать від ряду факторів. Так, за рівнем забезпеченості запасів і витрат фінансова стійкість може бути абсолютною, нормальною, нестійкою та кризовою. За ретроспективою виникнення – успадкованою та набутою. В залежності від умов формування фінансова стійкість поділяється на формальну – таку, що створюється і підтримується державою, та реальну – таку, що формується в умовах конкуренції з врахуванням можливостей розширеного виробництва та ефективного фінансового менеджменту. В залежності від періоду, на який здійснюється оцінка, фінансова стійкість поділяється на поточну – тобто на конкретний момент часу, та потенційну – таку, що враховує майбутні зміни внутрішніх та зовнішніх умов.

Розглянуто механізм управління фінансовою стійкістю підприємств і виявлено, що в основі ефективного функціонування будь-якого фінансового механізму лежить узгоджене, послідовне, взаємодоповнююче функціонування всіх складових частин механізму та чітко сформульована головну мета, для досягнення якої використовується фінансовий механізм.

Виокремлено чотири методичні підходи щодо оцінювання фінансової стійкості підприємств. А саме: визначення рівня забезпеченості запасів у складі оборотних активів підприємства джерелами їх формування; обчислення певної кількості коефіцієнтів на основі дослідження їх в динаміці та порівняння з нормативними значеннями, вироблення певних висновків щодо фінансового стану

підприємства; застосування єдиного інтегрованого показника, який включає декілька найбільш вагомих коефіцієнтів, визначення певних меж його значення для ідентифікації фінансової стійкості та фінансового стану; побудова розгорнутих уніфікованих аналітичних фінансових таблиць на різних фінансових звітностях.

Розглянуто загальну характеристику діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» і виявлено, що підприємство спеціалізується на виробництві та постачанні такої продукції, як продукція для МО України, електронні прилади обліку електроенергії, електронні пластикові картки, комплекс «Міська карта», цифрова система комутації ЦСК «Квант» та товари народного споживання.

Проведено оцінку фінансового стану ТОВ «Телекарт-Прилад» і виявлено, що:

- значення коефіцієнта зносу основних засобів значно перевищує норму, тому підприємству потрібно буде оновити свої основні засоби;
- показники ліквідності підприємства за аналізований період зросли, окрім коефіцієнта покриття, проте всі показники перевищують нормативні значення, тому при необхідності частину поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів;
- підприємство нарощує свої показники ділової активності, які були частково втрачені в 2017 році, тому як результат, відбулося збільшення чистого доходу (виручки) від реалізації продукції так і збільшення обсягів чистого прибутку та валюти балансу;
- ТОВ «Телекард-Прилад» є доволі розвинутим та прибутковим підприємством, в якого майже всі фінансові показники з року в рік мають тенденцію до зростання, але при тому підприємство є залежним від залучених коштів, так як обсяги залученого капіталу значно перевищили обсяг власного;

Аналіз показників фінансової стійкості показав, що підприємство має кризовий тип фінансової стійкості, і динаміка таких показників як коефіцієнт автономії, коефіцієнт концентрації залученого капіталу, коефіцієнт фінансового ризику та коефіцієнт маневреності власного капіталу є незадовільною та результати даних показників дуже сильно відхиляються від норми. Проте коефіцієнт покриття активів власними оборотними коштами та коефіцієнт

забезпеченості запасів власним оборотним капіталом вказують на позитивні зміни у діяльності підприємства за аналізований період.

Виявлено ряд проблем, які призвели до кризового стану фінансової стійкості ТОВ «Телекарт-Прилад», а саме:

- підприємство є залежним від залученого капіталу, так як обсяги позикового капіталу в рази перевищують обсяги власного капіталу;
- відбувається регулярне збільшення постійних та змінних витрат підприємства;
- підприємство має низький рівень власних обігових коштів;
- не в повному обсязі використовуються ресурси, що перебувають у розпорядженні компанії;
- відбувається постійне збільшення кредиторської та дебіторської заборгованостей підприємства;
- низький рівень ліквідних активів підприємства;
- висока собівартість виготовлення продукції тощо.

Знайдено шляхи забезпечення фінансової стійкості:

- необхідно збільшувати частку власного оборотного капіталу в вартості майна і добиватися, щоб темпи росту власного оборотного капіталу були вище темпів росту позикового капіталу;
- необхідно підвищувати оборотність оборотних коштів підприємства, обсяг яких в ході аналізу фінансової стійкості оцінено як недостатній);
- вжити заходів щодо приросту власних джерел коштів і скорочення позикових пасивів;
- оптимізувати структуру капіталу, щоб співвідношення між власним і залученим капіталом становило 60:40;
- рефінансувати дебіторську заборгованість через факторинг, облік векселів, виданих покупцям продукції, форфейтинг.

Розроблено економіко-математичну модель, яка спрогнозувала зменшення в майбутніх періодах власного оборотного капіталу і, як результат, зменшення фінансової стійкості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. і доп. / М.Я. Коробов. — К.: Т-во «Знання», КОО, 2002.— 294 с.
2. Ковальов В.В, Волкова О.М. Аналіз господарської діяльності підприємства: Підручник. –М.: ТК Велбі, Видавництво Проспект, 2006. – 424 с.
- 3.Кривицька О.Р. Планування прибутку підприємства при визначенні стратегії його розвитку/О.Р. Кривицька // Фінанси України, 2015, N № 3. – 146 с.
4. Бланк І.О. Словник-довідник фінансового менеджера. Київ, 2011. – 481 с.
5. Єфімова О.В., Мельник М.В. Аналіз фінансової звітності, 4-е видання: Омега-Л, 2017. – 451 с.
6. Богданівська, Л.А., Виноградов, Г.Г., Аналіз господарської діяльності в промисловості/Л.А. Богданівська, Г.Г. Виноградів. - М.: Економіка. – 2001. – 286 с.
7. Родіонова В.М. Фінансова стійкість підприємства в умовах інфляції / В.М. Родіонова, М.А. Федотова. – М. : Перспектива, 2016. – 98 с.
8. Шеремет А.Д. Комплексний аналіз господарської діяльності, 2011. – 257 с.
9. Абрютина М.С., Грачов А.В. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства. – М. : Справа і Сервіс, 2000. – 56 с.
10. Селезньова М.М., Іонова А.Ф. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 479с.
11. Ступка Н.М. Окремі аспекти оцінки фінансової стійкості підприємств. Університетські наукові записки. – 2005. –№4 (16). – 394 с.
12. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2000. – 152с.
13. Гіляровський Л.Т., Вєхорєва А.А. Аналіз і оцінка фінансової стійкості комерційного підприємства. – М.: Київ, 2017. – 256 с.
14. Донченко Т. В. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства [Електронний ресурс] / Т. В. Донченко // Вісник Хмельницького національного університету: Економічні науки. – 2018. – № 1. – Режим доступу : <http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/3037/1.pdf>.

15. Скляр Г. П. Механізм забезпечення фінансової стійкості підприємств споживчої кооперації та його удосконалення в умовах перехідної економіки [Електронний ресурс] / Г. П. Скляр, О. О. Педик // Українська кооперація. – 2015. – № 3. – Режим доступу : <http://www.ukrcoopjournal.com.ua/2010-3/num/Cskljar.htm>.
16. Верзун А. О. Теоретичні підходи до формування та забезпечення фінансової стійкості підприємств [Електронний ресурс] / А. О. Верзун // Агросвіт. – 2017. – № 15. – Режим доступу : http://www.agrosvit.info/pdf/15_2013/12.pdf
17. Гринкевич С. С. Економічні основи стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства в умовах ринкових перетворень / С. С. Гринкевич, М. А. Михалевич // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.5. – 215 с.
18. Артус М. М. Фінансовий механізм в умовах ринкової економіки / М. М. Артус // Фінанси України. – 2005. – № 5. – 245 с.
19. Плиса В. Й. Управління ризиком фінансової стійкості підприємства / В. Й. Плиса // Фінанси України. – 2009. – № 1. – 158 с.
20. Мисак Н. В. Стратегічні аспекти досягнення фінансової стійкості підприємства / Н. В. Мисак, О. І. Яценко / Науковий вісник. – 2005. – Вип. 15.5. – 458 с.
21. Донченко Т. В. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства / Т. В. Донченко / Вісник хмельницького національного університету. – 2016. – № 1. – Т. 1. – 152 с.
22. Гончаренко В.В. Механізм забезпечення фінансової стійкості підприємства / В.В. Гончаренко, А.Г. Бондаренко // Економіка. – 2012. – № 2. – 273 с.
23. Тищенко О. М. Моделювання оцінки та прогнозування фінансової стійкості підприємства / О. М. Тищенко. Л. О. Норік // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2009. – № 640. – 515 с.
24. Ткаченко І.П. Оцінка фінансової стійкості підприємства та напрями її забезпечення / І.П. Ткаченко, І.А. Чувачалова, О.А. Чувачалов // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2016. – № 5. – 253 с.

25. Мамонтова Н. А. Фінансова стійкість акціонерних підприємств і методи її забезпечення / Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: 08.00.04 / Н.А. Мамонтова. – Київ, 2001. – 27 с.
26. Ковалев В.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / В. В. Ковалев, О. Н. Волкова. – М.: Проспект, 2002. – 432 с.
27. Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в экономических исследованиях: Методы таксономии и факторного анализа / В.В. Иванова, В.М. Жуковской. – М.: Статистика, 2006. – 151с.
28. Бень Т.Г. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства / Т.Г. Бень, С.Б. Довбня // Фінанси України. –2002. – № 6. – 157 с.
29. Загальна інформація про компанію «Телекарт-Прилад» [Електронний ресурс]. – <https://telecard.com.ua/uk/pro-kompaniiu>
30. Фінансова діяльність підприємства: підручник / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Я. Петрова. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Либідь, 2013. - 384 с.
31. Фінанси підприємств: підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; кер. кол. авт. і наук. А.М. Поддєрьогін. - 5-те вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2004. – 546 с.
32. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз. Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2016. – 392 с.
33. Кублікова Т.Б. Прямі іноземні інвестиції: стратегія розвитку України: монографія / Т.Б. Кублікова, О.: Атлант, 2012. – 280 с.
34. Рябенко Г. М. Шляхи покращення фінансового стану підприємства / Г. М. Рябенко // Інноваційна економіка. – 2012. - № 7. – 208 с.
35. Антипенко Є. Підвищення фінансової стійкості підприємства / Є. Антипенко, А. Корогодська // Економічний аналіз. – 2011. – № 9. – 89 с.
36. Кузнецова І. О. Сучасні концепції формування конкурентних стратегій підприємства / Кузнецова І. О., Кублікова Т.Б // Науковий вісник ОНЕУ. – Одеса, 2017. - № 5 (247) – С.96-106.
37. Рудницька О.М. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств / О.М. Рудницька, Я.Р. Біленська. – [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/2700/1/19.pdf>

38. Рябенко Г.М. Шляхи покращення фінансового стану підприємства / Г.М. Рябенко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finance.mnau.edu.ua/files/articles/2012-ryabenko-spfsp.pdf>

39. Домбровська Л.В. Зміцнення фінансової стійкості підприємства шляхом оптимізації структури капіталу / Л.В. Домбровська // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2017.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2731>

40. Данильчук І.В. Рефінансування дебіторської заборгованості як засіб підвищення платоспроможності підприємств на сучасному етапі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe

41. Курта Н.В. Сучасні проблеми обліку дебіторською заборгованістю / Н.В. Курта // Держава та регіони. — 2009. — № 3. — 453 с.

42. Боровик О.А. Дебіторська та кредиторська заборгованість і прогнозування її структури за системним підходом / О.А. Боровик // Формування ринкових відносин в Україні. — 2007. — №8 (75). — 15 с.

43. Скакальський Ю.С. Факторинг як інструмент підвищення платоспроможності вітчизняних підприємств / Ю.С. Скакальський — К.: УкрІНТЕІ, 2006. — 256 с.

44. Кублікова Т. Б. Інституційні інвестори : основні чинники розвитку / Т. Б. Кублікова // Схід. – 2008. – № 6(90). – С. 26-29.

45. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств [Текст]: навч. посібник / О.О. Терещенко — К.: КНЕУ, 2013. — 544 с.

46. Донченко Т.В. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства [Текст] / Т.В. Донченко// Вісник Хмельницького національного університету. — 2016. — № 1. — Т. 1. — 78 с.

47. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 2. / Редкол.: С. В. Мочерний та ін. – К.: Видавничий центр —Академія, 2010. – 864 с.